

Litt om Skjepavik

Huset i Skjepavik bygde Besten og Besto i 1928. Siden onkel Nils var ungkar og bodde sammen med oldermor (mor til besten) fikk de egen "leilighet" i huset (bestaståvo med kjøkken og et soverom oppe). Ungene kom tett. Først en liten Johannes som døde bare en time gammel. Dette var i 1929. I 1931 kom det en ny gutt som også fikk navnet Johannes og i 1933 kom Ingrid. I mellomtiden hadde onkel Nils vært til Utsira på fiske og forelska seg i Gurine. De giftet seg i 1934. Besto fikk da eget rom på "lemen". Ungene kom nå tett i tett i begge deler av huset. Audny i 1934, Annemor og Liv i 1936, Johannes (Heimtun) i 1937, Ingebrigt i 1938, Astrid i 1939, William i 1939, Anbjørg i 1942, Åge Johan og Jon-Inge i 1944, Jørgen (hadde downs-syndrom og hjertefeil og døde i 1961), Gunvor i 1946 (hun døde i 1947), Nils Gunnar i 1948 og vetlajentå (Aud-Marie) i 1949. Dette betyr at fra 1929 til 1949 (20 år) var det født 17 unger i dette huset. Utrolig – og alle er født i stua eller i kammerset (Annemor sitt rom).

1949 bodde det til sammen 20 personer i huset. Ikke helt etter dagens standard akkurat. Ikke var det elektrisk strøm eller innlagt vann, og utedoen var en luftig og kald opplevelse. La oss prøve å se en hverdag for oss:

Tidlig opp og få fyr i ovnen. Alltid en unge, som skrek, var sulten og våt. Skolebarna ble vekket, kranglet og var sure. Frokosten var som regel enkel. Brødkive med sirup eller sukker, og melk. Prøv å forestille deg all ståke når alle våknet til liv. Og oppe på "lemen" satt gamle Besto å overvåket alt. Etter at skolebarna var gått ble det litt stille i huset og de små måtte stelles og mates. Oppi alt dette stakk fedrene tidlig på jobb. Mødrene måtte iløpet av dagen ta seg av klesvask – og det uten helautomatisk vaskemaskin og tørketrommel. Vasken ble foretatt bort med "kjello". I en stor kjele på ei grue kokte de klærne. Skyllvann bar de fra kjello og ut i stamper. Ungene som ikke var på skolen måtte hjelpe til. Dette må ha tatt mange timer.

Rundt kl 11 kom skolebarna hjem for å spise. Brød og flatbrød bakte de hjemme – og tenk hvilke mengder som måtte til, med alle 20 som bodde i huset. Middagen besto av fisk eller sild med potet. Det var sjelden grønnsaker ved siden av. På kvelden satt gjerne Besta ved rokken og spant garn og ungene karda ull og lagde til vigla. Det var verken TV eller data på den tiden så aktivitetene måtte en lage selv. Ungene lekte, spilte spill, leste o.l. De største jentene strikket, broderte eller heklet.

På vinteren var det kaldt å legge seg. Huset var ikke isolert og det var ikke oven på soverommene. Derimot var det minst 2 i hver seng og mange på hvert rom, og noen ganger brukte de varme murstein eller varme flasker i sengene.

I 1950 når onkel Nils og tante Gurine flyttet til Heimtun, flyttet gamle-besta ned i bestaståvo igjen. På denne tiden flyttet også de største barna ut og for de som var igjen føltes nå huset stort og romslig.

På sekstitallet var det forskjellige leieboere i huset. Ingrid og Alfred bodde der noen år med Jan Ove og Ingunn. Annbjørg og Ola med Johan og Åse. Innimellom ble det også leid ut til anleggsarbeidere. Disse hadde både kost og losji.

I alle disse årene hadde besten fast jobb i Statens vegvesen som veivokter. Men besta hadde også inntekter. Hun hadde strikkemaskin (står nå på tunet) og strikket både undertrøyer, underbukser, sokker og gensere. I tillegg hadde hun noe inntekt i utleien til anleggsarbeiderne.

Nå er neste generasjon begynt å komme til. Første barnebarn kom i 1954 og siste i 1976. Til sammen 16 stk.

Besten døde i 1975, 74 år gammel. Besta døde i mars 1991, nesten 87 år og sommeren samme år døde også Astrid bare 51 år. Dette var samme år som kong Olav den femte døde.

Nå er historien kommet så langt at til og med mange olderbarn er født. De første var Katharina og Marita i 1980. I 1998 sørget også Marita for det første tipp-olderbarnet i familien. Hun er også døpt Ingrid som er navnet til barnets tipp-tipp oldemor. Til sammen er det blitt 18 olderbarn.

Det ble etter hvert slik at Johannes, Ingrid, Annemor, Aud-Marie og Jon-Inge overtok Skjepavik ilag. Nå var det opp til oss søsken og holde huset vedlike og samtidig sørge for at Skjepavik ble et samlingspunkt, slik som besta og besten ønsket. Det var enighet om at det var nødvendig og koselig med en årlig dugnad på våren, men ikke alle var like begeistret for ideen med basar. Men her kan nevnes at den som var mest imot basar-ideen er den som er mest ivrig når årene selges og sender penger med andre hvis han ikke kan komme selv. Han flirer godt i skjegget når han kjører hjem med både kråta-kaker og flatbrød i baksete.

Hva har kommet ut av den årlige dugnaden:

- Jo, til sammen har 350 personer deltatt på hver sin måte. Enten i arbeid eller som gjest.

- Til sammen er det kommet inn 40 000 kroner på disse 10 årene som har blitt brukt til forskjellig nødvendig vedlikehold. (Veggen mot vest er helt skiftet ut med isolasjon og kledning, taket er reparert, bad og vann inn til huset er forbedret, Annemor sitt rom er helt nytt, rom og gang er blitt malt og sist men ikke minst må nevnes arbeidet med kaien i fjor som tok hele 4 helger med "mini-dugnad".
- Dette blir derfor en offisiell innvielse av kaien, som vi er veldig stolte av – og med rette!
- Til sammen har nesten 1000 gevinster blitt loddet ut – til glede for både små og store
- Aud-Marie har bakt minst 200 krotakaker og 200 flatbrød
- Ingrid har bakt minst 200 nordlandslefser
- Jon-Inge har laget 9 klokker som har vært hovedgevinst. (Annbjørg, Anita, Kristoffer, Anne-Grethe, Aud-Marie 2 ganger, Ingrid og Einar)
- Samholdet er styrket og alle unger og voksne gleder seg til å treffes
- Uten denne årlige sammenkomsten hadde mange ikke kjent hverandre i det hele tatt.
- Fordelingen av bruken av huset har heller ikke vært vanskelig
- Hver eier har 2 uker sammenhengene, men det er ikke noe vanskelig å bytte eller være sammen flere
- Vi håper huset blir brukt enda mer i årene fremover.

Råsen v/ Aud-Marie mai-2004